

πιος κάποτε νάν του τό αναποδογυρίσει και νά γράψει.

Σά λείφουν και αϊ δέκα του Φαραώ πληγαί θα γίνουν εις τό Κράτος ελεύθερ' έκλογαί.

Και φαίνεται πώς ο δεύτερος είχε περισσότερο δικαιο. Σ' αυτό τουλάχιστο τό συμπέρασμα φτάνει όποιος κοιτάζει με προσοχή ό,τι γίνεται σήμερα στη Βουλή.

ΟΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ

δύσανε τόν καλύτερο χαρακτήρισμό στη «Δούκισσα των 'Αθηνών» του Ραγκαβή, τήν είπαν *ξυλοπόδαρη τραγωδία*. Μά αξίζει νά τό χαρείτε άλάκαίρο τό τηλεγράφημα πούστειλε κάποιος από τό Βερολίνο και πού τό δημοσίεψανε όλες πάνου κάτω οι 'Αθηναϊκές φημερίδες τήν περασμένη Τρίτη.

«Αϊ έφημερίδες, λείπ τό τηλεγράφημα, κρίνουσαι τήν παράστασι τής «Δούκισσής 'Αθηνών» του κ. Ραγκαβή λέγουν ό,τι ή γλώσσα της είναι μακαρονική, νόθος, εξεζητημένη, σχολαστική και ότι οι ήθοποιοί ήδυνάτουν νά σώσουν τήν ξυλοπόδαρη αυτήν τραγωδίαν».

Μην ξεχνάτε ότι ή «'Επιτροπή των 'Ολυμπιακών αγώνων» διάλεξε τήν ξυλοπόδαρη τραγωδία του κ. Κλαίοντος για νά θαμπώσει τους ξένους πού ήρθανε στην 'Αθήνα για τους αγώνες. Και τους θαμπωσε.

— Τό τηλεγράφημα από τό Βερολίνο για τή «Δούκισσα των 'Αθηνών» χαρακτηρίστηκε από τήν «'Εσπερινή» λιβελλος, κ' εκείνος πού τότταλε είναι, λείπ, συκοφάντης και πολεμεί τόν κ. Ραγκαβή γιατί δέν του δίνει τή θέση του Γεν. Προξένου στο Βερολίνο!

— Φανταστήτε, νά σέ βρίζουν συκοφάντη γιατί λές μία μεγάλη άλήθεια, πώς ή «Δούκισσα» του Ραγκαβή είναι ξυλοπόδαρη τραγωδία! Η «'Εσπερινή» φοβερίζει κιόλας πώς θάν τόν κάνει άνάγνωσμα τόν κύριο πού έστειλε τό τηλεγράφημα αυτό εδιά νά μάθει ό κόσμος τί κρύπτεται πίσθεν αυτών των γεγονότων, σά νά μην ξέρει τάχατες ό κόσμος ότι πίσθεν αυτών των γεγονότων κρύπτεται ή άμαλοσύνη του 'Αθηναϊκού τύπου.

— 'Ακόμα δέ δίδηκε ό παρξς για τό Γυμναστικό γκολειό, κι άρχισε ό κυριξς στις φημερίδες σέ ποιό μέρος πρέπει νά ήρθει.

— Άλλος προτείνει τό Τουρκοβούνι, άλλος πίσω από τό Στάδιο, άλλος τό Γουδι, όπου δηλ ό καθένας έχει δικά του ή φιλικά του οικόπεδα. Πατριωτικές φροντίδες λέγονται ό! αυτά και νά τό ξέρετε.

καδί του λάκκου. Έβγαίνε τότες όζω σ' άλλώνι και του φαίνονταν πώς χάλναε ό χορός των ζωτικών πού πήδαγαν στο παλιάλωνο. Και πάλε έμπαινε μέσα. Κοίταε τριγύρο κ' οι άγιοι τόν τήραγαν μ' άγριο μάτι μέσα στη θαμπή φέξη των κοντιλιών πού σπιθόβόλαγαν κ' έτριξαν γιατί τέλειανε τό λάδι. 'Ακόμα ανάδινε ή μυρουδιά από τό θυμάμα και τό κονοστάσι φαίνονταν πώς ταραζέται από τό τρεμόσθησμα των καντιλιών. Τόν έπιανε φόβος κ' έτρεχε όζω ίσια στο σπίτι. κ' έπεφτε στο σιάδι. ώς τό πρωϊ άκούνητος.

Με τέτια ζωή δέ βαστάζε πολύ, δέ μόρεσε ν' αποθώγει τό χειμώνα. Τό Φλεβάρη μία μέρα κα τσουλωμένη κάθονταν έρημος στην αύλή. Δέν είχε φάει από δυό μέρες και δέν ήθελε νά φάει. Συλλογιούνταν κάτι πράματα πού δέν μόρουσε νά καταλάβει. Παράξενο πράμα πώς βρισκόνταν πάλε μοναχός. Πήγε νά κοιταχτεί στο νερό κ' είδε τόν έαυτο του βαθιά χωμένο, μέσα στον βάλτο. Του ήρθε νά τόν βγάλει από εκεί μέσα κ' έσκυψε, μά είδε ότι ό έαυτός του μεγάλωνε και τόν κοίταε άγρια. Κάπια σάπια χορταρήσια καλάμια στέκονταν στις άκρες. Τά φύκια πρασίνιζαν γιαλιστερά στους τοίχους. Τό νερό μαυροπράσινο, θλιβερό, άκούνητο. Λές κ' ήταν μία λίμνη δάκρια, παλιά, σαπισμένα σάν δυστυχί-

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΠΡΩΤΟΜΑΘΗΤΗ

ΑΘΡΩΠΙΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ*

Θά κατορθώναμε μάλιστα νά ζήσουμε μί μοναχά πρωτόπλαστη ούσια, γιατί μαζί με τό άζωτο έχει και κάρβουνο και υδρογόνο, και με άφτά τά συστατικά, βοηθώντας και μερικά όρυχτά. θα μόρουσασαμε ίσως νά ξανανεώνουμε όλο μας τό αίμα και νά συντηρούμε κάθε μέρος του κορμιού μας. Μά, καθώς θα μάθετε κατόπι, άφτός ό τρόπος δέν είναι οικονομικός μήτε φρόνιμος. Κόλλα,ζάχαρη, πάχος, κλιούνε κάρβουνο κι' υδρογόνο δίχως άζωτο. και λοιπόν αν είναι νά ζήσουμε μ' άφτά, άνάγκη ν' ανακατέψουμε μαζί τους και λίγη πρωτόπλαστη ούσια.

50. 'Απ' άφτίς τίς θρεπτικές ούσιες, ά δέ λογαριάσουμε τά όρυχτά, ή μόνη άληθινά πού λιώνει κι' έφκολα περνάει ψιλές μεμπράνες είναι ή ζάχαρη (πού υπάρχει πολλών λογιών, δηλαδή ζαχαροκάλαμο, σταφύλι, κτλ.). Πάρε άσπραδι άβγοϋ ή όρρό από αίμα ή κρέας ή κλωστήνη ή λίγη κόλλα, βρασμένη ή άβραστη, ή λίγο λάδι ή πάχος, και βαζοντάς το μέσα σέ φούσκα βούτηξε τή φούσκα μέσα σέ άγνόν νερό. θα δείς πώς τίποτα δέν περνάει τή φούσκα και δέν ανακατέβεται με τό νερό απ' όζω, όπως περνάει ή ζάχαρη και τό άλάτι. 'Απαράλλαχτα και κρέας ή κόλλα ή πάχος μέσα στο θρεπτικό άβλακι ποτές δέ θα περνούσε τή μεμπράνα πού χωρίζει τό έσωτερικό του άβλακιού από τό έσωτερικό των τριχωπών, κι' έτσι, εξόν αν αλλάξανε με κανέναν τρόπο, άφτά θάμειναν άχρηστα ως θροφή, γιατί όσο ή θροφή βρίσκεται μέσα στο θρεπτικό άβλακι, καθαφτό βρίσκεται όζω από τό κορμί. μέσα στο κορμί άληθινά δέ βρίσκεται εξόν σά μπει μέσα στο αίμα.

'Επειτα με τά φαγώσιμά μας είναι ανακατωμένα ένα σωρό πράματα πού δέν είναι θρεπτικά καθόλου. Τά θρόφιμά μας είναι τυλιγμένα, νά πούμε, μέσα σέ κάθε λογής κουτιά, πού τό μεγαλύτερό τους μέρος είναι άχρηστο ως θροφή, καθώς είναι άχρηστο τό κουτί ή τό χαρτί όπου τυλιγείς μέσα ζαχαρτά. Τά θρόφιμα πρέπει με λιώσιμο νά βγούνε μέσα απ' άφτά τά κουτιά.

Τά ζουμιά λοιπόν τά ξελαγαρισμένα από τίς βελανιδες πού είπαμε λιώνουν τά θρόφιμα και τά βγάζουν από τά τυλίγματά τους, τά δουλέβουν με τρόπο πού νά χρησιμέβουνε στο αίμα, άφνοντας πίσω τά τυλίγματα, πού ως περιττά φέβγουν από τό θρεπτικό άβλακι χωρίς νά μπουνε μέσα στο αίμα και λοιπόν χωρίς νά γίνουνε μέρος του κορμιού.

'Αφτό τό δουλέμα και λιώσιμο των θρόφιμων είναι ό,τι λέμε *Χώνεψη*.

* Κοίταξε φύλλα 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 194 και 195.

σμένων και άδικημένων. 'Εσκυψε ακόμα ως πού άγγιζε. Τό νερό ταραχτήκε σέ γύρους απαλούς και τό μούτρο του χάθηκε. Γύρισε τανάσκελα. Κοίταξε τό σπίνι, ρέπια και κάρβαλο, στόματα ανοιχτά και μάτια άβαθα. Κοίταξε στη γωνιά τής θύρας, έρημα, ή γριά δέν ήταν εκεί. Αυτός μοναχός, ξένος σέ όλα. Τί γυρεύει εδώ; Μία πέτρα έπεσε στο βιρό. τό νερό ανατρίχασε. Μοναχά αυτό ήταν κοντά του. όλα τόν άφησαν, κι' αυτός τάφηκε όλα... Πόσα πετσιά είχε άργάσει αυτός ό βιρός. Πόσα πετσιά, όλα ξίνα! 'Ας άργάσει κ' ένα δικό του με τά ξίνα δάκρια. 'Ισως θα ξεπελώνονταν. Μόλις μόρεσε νά κουνηθεί. Τά καλάμια πατημένα έτριξαν και τό νερό αναταράχτηκε κι' άχνησε, έγεινε θολό, όλο λάσπη και βάλτο.

Τήν άλλη μέρα έθαψαν τό Γιώρη Στάμο. Τό «κουνάβι» κι' ό «Παπατρέχας» δέ βλόγησαν τόν τάφο του. 'Ο Λία Γύφος κράταε τό σταυρό και βάσταε ίσο στο δάσκαλο πού έψελνε. Τόν παρχώσαν σέ μία άκρη και τόν έφαγε τό χώμα, τόν είχε φάει όμως πριν ό πράσινος βιρός.

ΜΗΤΣΗΣ ΚΑΛΑΜΑΣ

Τά θρόφιμα δουλέβονται. Άλλα σέ άλλο μέρος του θρεπτικού άβλακιού.

Τό σάλιο έχει θαυμαστή δύναμη ν' αλλάζει τήν κόλλα σέ ζάχαρη. Βάλε στο στόμα σου μία μπουκαβραστή κόλλα, πού είναι πηχτή ζυμαρένια άνούστα και πού κολνέ, και κράτησε τή μέσα στο στόμα σου λίγες στιγμές. θα δείς πώς θα γίνε άριά, νερούλη και γλυκιά, γιατί ή κόλλα αλλάζει και γίνεται ζάχαρη. Η ζάχαρη όμως, τό ξέρετε, έφκολα περνάει μεμπράνες, ενώ ή κόλλα όχι.

Τό γαστρικό ζουμί του στομαχιού δέ δουλέβει τόσα πολύ τήν κόλλα, όμως σάντομα λιώνει κάθε πρωτόπλαστη ούσια.

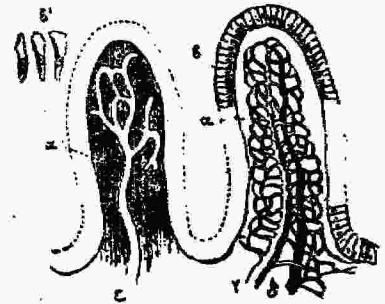
'Αν πάρεις ένα κομάτι βραστό, τό βάλεις μέσα σέ λίγο γαστρικό ζουμί, και τό ανακάτεμα τά κράτησεις ζεστό, τό κρέας πεί λίγη ώρα σιγά σιγά θα γίνε άφαντο. 'Ολη ή πρωτόπλαστη ούσια θα λιώνει, και δέ θα μείνουν παρά οι φλούδες τής πρωτεϊνίας κλωστής και τό πάχος. Θα έχει λιώσιμα κρεατιού, λιώσιμο πού—πράμα παράξενο—έφκολα περνάει μεμπράνα και λοιπόν είναι έτοιμο νά μπει στο αίμα.

Τό παγκρεάτικο ζουμί και τό ζουμί τό ξελαγαρισμένο από τ' άντερα δουλέβουν τήν κόλλα με τόν ίδιο τρόπο όπως τό σάλιο, μά δουλέβουν και τά πρωτοπλάσματα άπάνου κάτω όπως τά δουλέβει τό γαστρικό ζουμί.

51. Η χολή και τό παγκρεάτικο ζουμί δουλέβουνε συντροφικά τό πάχος με πολύ περιεργό τρόπο.

Ήρεται πώς ά βάλεις μαζί λάδι και νερό, μπουρείς ίσως νάν τ' ανακατέψεις άρκετά κουνώντας τα δυνατά, μά πώς μόλις σταματήσεις ξαναχωρίζονται και τό λάδι κολυμπάει στην άπανωσιά. 'Αν όμως ανακατέψεις λάδι με παγκρεάτικο ζουμί και χολή, τό λάδι δέ χωρίζεται. Γίνεται ένα είδος ανακάτεμα σάν άφρόγαλα, και θα περάσει ώρα πριν άνεθεί τό λάδι στην άπανωσιά. Τό γάλα, καθώς ξέρετε, έχει πάχος, τό πάχος πού λέμε βούτυρο. κι' αν παρατηρήσεις γάλα με μικροσκοπί, θα δείς πώς τό πάχος είναι χωρισμένο σέ μικρούτσικες μικρούτσικες σταλαματιές. Τό ίδιο, αν ανακατέψεις παγκρεάτικο ζουμί και χολή με λάδι ή βούτυρο ή άλλης λογής πάχος, θα δείς, σάν τό ξετάσεις με μικροσκοπί, πώς χωρίστηκε τό πάχος σέ πολύ μικρούτσικες σταλαματιές. Πίός είναι ό σκοπός άφτής τής δουλειξ;

'Αν ξετάσεις τό έσωτερικό του μικράντερου κάπιου ζώου, θα δείς πώς δέν είναι γλιστρό και γιαλιστερό όπως τό έξωτερικό του, παρά βελουδατό. 'Ο λόγος είναι γιατί ή μυξένια του μεμπράνα είναι παντού καταφορτωμένη κάτι σάν καρφάνια, σά γλωσσίτσες κρεμασμένες έσωτερικά. Οι γλωσσίτσες άφτές λέγονται *Μαλλοί*. Μιάζουν άρκετά τίς ρώγες του πετσιού ('Αχν. 15), κ' φανταστείς όλο τό ζωπέτσι ξεγδαρμένο εξόν τήν κατινή σειρά των κελλιών (δ), κι' ά φανταστείς και τήν ίδια τή ρώγα τραβηγμένη όζω πολύ. Τό άχνάρι 18 δείχνει τήν κατασκευή του

'Αχν. 18

- Μισοχαρακτικά είκόνα δια Μαλλών των Μικράντερων
- α. Ούσια Μαλλού
- β. 'Επιθήλι. Μερικά του κελλιά βγάλμεινα φαίνονται στο β γ.δ. 'Αρτηρία και φλέβα με τό τριχωπό τους δίχτι πού τριγυρίζε και κρύβει τό ε
- ε. Γαλατοθήκη στη μέση Μαλλού. Στή ρίζα της κλαδώνει σέ δίχτι Γαλατόσταμνα

μαλλού. Τό επιθήλι (δ), όπως βλέπετε, είναι από μία μοναχά σειρά κελλιά. 'Από κάτω του, όπως στη ρώγα του πετσιού, έχουμε δίχτι από τριχωπές γιομάτες αίμα, πού για έφκολία φαίνονται στο δεξί κομάτι του άχνάριου μονάχα. 'Ομως εξόν τίς τριχωπές τίς με αίμα, κάθε μαλλός έχει ό,τι δέν είδαμε στη ρώγα του πετσιού, δηλαδή έχει και μία άλλη τριχωπή (πού για έφκολία τήν άναρίσαμε στο άριστερό

μονάχα κομάτι του μαλλού), τριχωτή δίχως αίμα, ανεξάρτητη από αρτηρία ή φλέβα, και που αρχίζει μέσα στο μαλλό. Αφτό είναι Γαλατοθήκη. Για αφτίς δέν είπαμε τίποτα ως τώρα.

Στά περισσότερα μέρη του κορμιού, χωρία από τις τριχωπές τις με αίμα βρίσκουμε και κάτι στενά που μιάζουν πολύ σαν τριχωπές, έξόν που κλιούν ένα χρωμο όγρο, κι' όχι αίμα και που δέν είναι κλαδιά άλλων μεγάλων σταμνιών σαν τις αρτηρίες. Φαίνονται σά ν' αρχίζουνε στο ίδιο μέρος όπου και βρίσκονται, όπως οι ρίζες φυτού μέσα στο χώμα. Μά αν κι' αλλιώς από τριχωπές με τό κά μήν είναι κλαδιά μεγάλων κορμιών, τους μιάζουν όμως κατά τουτό, πώς σμίγοντας φτιάχνουνε μεγαλύτερους κορμούς ανάλογους με τις φλέβες και πώς τό χρωμό τους όγρο τρίχει προς άφτους πούς μεγαλύτερους κορμούς. Το χρωμό τους όγρο λέγεται Νύφη και μιάζει πολύ με αίμα δίχως κόκκινα μάρια. Τά ίδια τά στενά λέγονται Νυφατικά.

Τά νυφατικά απ' όλα τά μέρη του κορμιού τέλει σμίγουνε σέ μεγάλο κορμό που λέγεται Θωρακικός Άγωγός και που χύνεται μέσα στις μεγάλες φλέβες του σέρκου, όπως φαίνεται στο Άχν. 6, Γθ, Νη, Θα.

Πολλά από τά νυφατικά ξεκινούν από τους μυϊάρθρους μαλλούς του άντερου, όπου λέγονται Γαλατοθήκες (Άχν. 6, Γθ). Έτσι λοιπόν γαλατοθήκες είναι εκείνα τά νυφατικά που τις ρίζες τους τις έχουμε μέσα στους κλάδους του άντερου.

Μά τί έχει όλο τουτό να κάνει με τή χωνέψη του πάχους; Τά νυφατικά που ξεκινούν από τους μαλλούς λέγονται γαλατοθήκες, γιατί σά γίνεται ή χωνέψη τό όγρο τους, άντίς διάφρανο καθώς των άλλων νυφατικών, είναι άσπρο σά γάλα. Γιατί είναι έτσι άσπρο και σά γάλα; Γιατί είναι γιομάτο μικρούτσικα μάρια πάχος, που έρχονται από τό έσωτερικό του άντερου. Είναι άπαράλλαχτα σαν τά μικρούτσικα μάρια που χωρίζεται τό πάχος με τήν ενεργεια του παγκριάτικου ζουμιού και τής χολής. Το ζέρομε άφτό, γιατί α δέ φας πάχος, οι γαλατοθήκες δέ γίνονται γαλατίες. Κι' όταν από καμιά άφορμή άποδιστεί τό παγκριάτικο ζουμί κι' ή χολή από τό να φτάσουν ως στο άντερο, τίτσι φάγε όσοθές πάχος, δέ θα μπει ποτίς μέσα στις γαλατοθήκες παρά θα μείνει κομάτια κομάτια μεγάλα μέσα σ' άντερα και τέλος θα βγει ως περιττό.

52. Λοιπόν να πάρα τί γίνονται τά θρόφιμα.

Τά πάχητα ή χολή και τό παγκριάτικο ζουμί κλιανίζε σέ μικρούτσικα κοματάκια. Τά κοματάκια—δέν ξέρομε καλά καλά πώς—περνούν τό έπιθήλι του μαλλού και μπαίνουνε μέσα στις γαλατοθήκες, από τις γαλατοθήκες μπαίνουνε στο θωρακικό άγωγό, κι' από κεί στην κοφία φλέβα. Έτσι τά πάχητα κατανούν ως μέσα στο αίμα.

Η κόλλα γίνεται ζάχαρη μέσα στο στόμα από τήν ενεργεια του σάλιου, και μέσα στο άντερο από τήν ενεργεια του παγκριάτικου ζουμιού. Η ζάχαρη όμως έφκολα περνάει μεμπράνες, κι' έτσι πέφτει μέσα στις αιματινές τριχωπές που βρίσκονται στους τοίχους του θρεφτικού άβλακίου. Έτσι όλη ή ζάχαρη που τρώμε, κι' ό,τι έχει χρέσιμο ή κόλλα που τρώμε, μπαίνει μέσα στο αίμα.

Τά πρωτοπλάσματα λιώνουνε μέσα στο στομάχι με τήν ενεργεια του γαστρικού ζουμιού, κι' ό,τι περνάει στο στομάχι λιώνεται μέσα στο άντερο, και λιώνεται με τίτιον τρόπο που περνάει μεμπράνες. Έτσι τά πρωτοπλάσματα μπαίνουνε μέσα στο αίμα.

Ίσως μέρος τής ζάχαρης και των πρωτοπλάσμάτων μπαίνει και μέσα στις γαλατοθήκες.

Τά όρυχτά λιώνονται ή μέσα στο στόμα ή μέσα στο στομάχι ή μέσα στο άντερο, απ' όπου μπαίνουνε στο αίμα.

Τό νερό μπαίνει στο αίμα παντού από τήν αρχή ως στο τέλος του θρεφτικού άβλακίου.

Όταν τρώμε ένα κομάτι ψωμί, άφτό ένω τό μασούμε μέσα στο στόμα μας μουσκίβει κι' ανακατώνεται με σάλιο. Μικρό μέρος τής κόλλας του έτσι γίνεται ζάχαρη, κι' δλόκληρο μαλακώνει και χαλαρώνει. Σάν κατεβεί στο στομάχι, μερικά του πρωτοπλάσματα τά λιώνε τό γαστρικό ζουμί και μπαίνου-

νε στο αίμα, και τ' άπομεινάρια του ψωμιού γίνονται χυλός. Κατεβαίνουν τότες στο άντερο, κι' όση κόλλα τους μένει τήν άλλαζει τό παγκριάτικο ζουμί σι ζάχαρη, και τότες ή τή ρουφούν οι γαλατοθήκες ή πηγαίνει άμέσως στο αίμα. Μέσα στο άντερο τ' άπομεινάρια των πρωτοπλάσμάτων λιώνονται ως που πιά δέ μένουν παρά τά τσόφλια τής θηκίτσας όπου ή κόλλα και τά πρωτοπλάσματα είχαν άποθηκερτέ από τό σταρόφυτο ότα μεγάλωνε.

Όταν τρώμε κρέας, τά δόντια τό λιανίζουν και τά σάλια τό μουσκίβουν, μά άλλη άλλαγή δέν παθαίνει μέσα στο στόμα. Μέσα στο στομάχι όμως τά πρωτοπλάσματα χέρι χέρι χάνονται με τήν ενεργεια του γαστρικού ζουμιού. Τά κοματάκια μαλακύνουν, οι ποντικίνες τους κλωστής σπούν και χωρίζονται και τό πάχος, ξεφυλακισμένο από τις θηκίτσες όπου τό είχε άποθηκίσει τό βόδι ή τό άρνι σά ζούσε, λιώνεται από τή ζέστα του στομαχιού και κολυμπάει στην άπανωσιά του μαλακωμένου χυλού τής μοσχώνεφτης θροφής. Εκεί κάμποσον καιρό τό κρέας τό κυλάει γύρω δ μαζέμος κι' άπλωμός των ποντικιών των στομαχικών τοίχων, και χάνοντας όλη τήν ώρα πολύ μέρος των πρωτοπλάσμάτων του, τέλος άλλαξιμένο σημαντικά στρωμόνεται μέσα στο άντερο. Εκεί ή χολή και τό παγκριάτικο ζουμί λιανίζοντας τό πάχος ψιλά ψιλά ανακατέβουν πάχος, λιανισμένο κρέας, άδια τσόφλια, αλάτια, νερό, κι' έτσι όλα μαζί κατανούνε σαν πηχτό λερωμένο κτρινωπό άφρόγχαλα. Έπειτα μέσα στο άντερο ή χυλός άφτός σ' όλο του τό δρόμο ζουλιέται με τό μαζέμα των ποντικίνων τοίχων του άντερου, κι' ό,τι έχει χρέσιμο σιγά σιγά ρουφείται. Τό πάχος, σταλαματιά σταλαματιά, κοματάκια κοματάκια, πηγαίνει στις γαλατοθήκες κι' από κεί στο αίμα. Τά πρωτοπλάσματα, λιώνοντας πάντα περισσότερο όσο ταξιδέβουνε μέσα στο άβλάκι, χώνονται σ' αιματόσταμνα ή γαλατοθήκες, και τόν ίδιο δρόμο παίρνουν τ' αλάτια και τό νερό. Τέλος τό χωνέμένο κρέας με χαμένη κάθε του θρεφτική ουσια και μήν έχοντας πιά τίποτα άλλο παρά άχώνεφτα τσόφλια ή ίσως και μερικά σπασμένα κοματάκια ποντικίνια κλωστή και πάχος, πετιέται όξω ως άχρηστο πιά και περιττό.

Έτσι κάθε θρόφιμο, όχι ποιά άλλαξιμένο κι' έχοντας κάθε του χρέσιμη ουσια, μπαίνει στο αίμα είτε άμέσως είτε περνώντας πρώτα από γαλατοστάμνα, ένω τ' άχρηστά του τσόφλια πειούονται όξω.

Ότα χωνέβουμε, τό αίμα τρέχει πάντα τους κλάδους τής άορτής διάμεσα των μικρών αρτηριών και των τριχωπών του στομαχιού και του άντερου, έπειτα τρέχει τους κλάδους τής δίκορφης φλέβας, κι' έτσι διάμεσα του σικωτιού πάει στην καρδιά. Και τις λίγες στιγμές που χασομεράει μέσα στο άντερο φορτώνεται θρόφιμα από τό θρεφτικό άβλάκι, όλο πλουτίζοντας με κάθε γύρο. Ό θωρακικός πάλε άγωγός χύνει σταλαματιά σταλαματιά μέσα στις μεγάλες φλέβες του σέρκου τό πλούσιο γαλατέιο όγρο που του φέρνουν τά γαλατοστάμνα από τό άντερο και καθώς τό αίμα κατεβαίνοντας από τό σέρκο στην καρδιά χύνεται μέσα στο στόμα του θωρακικού άγωγού, κατεβάζει μαζί του τό πλούσιο εκείνο γαλατέιο όγρο, κι' ή καρδιά τό σκορπάει πάλι σι κάθε μέρος του κορμιού.

Έτσι τό αίμα θρέφεται απ' ό,τι τρώμε, και τό κορμί πάλε από τό αίμα.

ΜΕΡΟΣ ΟΓΔΟΟ

Ήώς τό αίμα ξεκάνει τά περιττά

53. Μά αν τό αίμα έτσι όλο πλουτίζεται με ουσίες, πρέπει κι' όλο να ξεκάνει ουσίες. Οι ουσίες όμως που ξεκάνει δέν είναι οι ίδιες καθώς εκείνες που χωνέβει. Όπως είπαμε, τό αίμα είναι δαβλί για τά ποντικία, τό μαλλό, και τ' άλλα μέρη του κορμιού. Αφτά καιν αίμα, δίνοντας ζέστα μά όχι φώ. Όμως, καθώς ίσως μάθατε από τή Χημία, τό κάψιμο είναι άλλαγή, δέν είναι καταστροφή με κάψιμο τίποτα δέ χάνεται. Ά λοιπόν τό ποντικί καιει αίμα, τό άλλαζει σι κάτι. Αφτό τό κάτι, άφου κάηκε μιά φο-

ρά, δέ μπορεί να ξανακαεί, και πρέπει ναν τό ξεκάνουμε.

Τί γίνεται λοιπόν σαν καίγεται τό κορμί όταν είναι ζωντανό;

Σας είπα πριν πώς, αν πάρεις ένα κομάτι κρέας ή λίγο αίμα κι' αν τό ξεράνεις και κάψει, θα βρείς πώς άλλαζε σι τέσσερα πράματα, δηλαδή σι νερό, καρβουνικό ξυνό, άμμονία, στάχητη. Το κορμί δηλαδή έχει συστατικά άζωτο, κάρβουνο, υδρογόνο, όξυγόνο με θιάφι, φώσφορο, και μερικά άλλα στοιχεία. Λοιπόν τό άζωτο και τό υδρογόνο κάνουν άμμονία, τό υδρογόνο με τό όξυγόνο του καψίματος κάνουνε νερό: τό κάρβουνο κάνει καρβουνικό ξυνό, δ φώσφορος, τό θιάφι, και τ' άλλα στοιχεία κάνουνε φωσφορικό αλάτι, θιαφικό αλάτι, κι' άλλα αλάτια.

(άκολουθεί)

ΑΛΕΞΑΝΤΡΑ ΠΑΠΑΜΟΣΚΟΥ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ

Η ΑΛΥΣΣΙΔΙΤΣΑ

Καθούμασταν έγώ κ' εκείνη στο αναπαυτικό ντιβανάκι. Αφωνοί, βουβοί. Μιά δείλιξη έσφιγγε και των δυό τις καρδιές.

Κάτι ήθελε να μου πεί, κάτι ήθελε να ψιθυρίσουν τά κερασίνια χειλάκια της, σαν γλυκόλογα ρωτικά, σαν ξεχειλίσματα καρδιάς πλημμυρισμένης από τό θείο αίσθημα. Αυτό διαβαζα στα μάτια της. Αυτό ζωγραφίζουσαν στις κινήσεις της, τις λίγο νεβρικές.

Έγώ έννοιωθα πώς κάτι ήθελα να εκφράσω. Κάτι να πω για πράτη βολά. Μά τί; Καλά-καλά δέν καταλάβαινα τό τί ήθελα να πω. Μονάχα πώς ή καρδιά μου κάτι έχει μέσα της και θέλει να ξεφράξει, αίστανόμουν. Μονάχα πώς δ βαθιός κόσμος, δ έσωτερικός, να πούμε, πάλευε με τό νού ποτό, και πότε με τή γλώσσα, που δέν τόν άκουγε στην πιθυμιά του, στή διαταγή του. Ο νούς νίκαι τήν καρδιά. Αλλοίμονο! Ήμουν δυστυχής! Όπως δυστυχής κατά βαθος κ' έφτυγεις στο βερνίκωμα είναι όλοι όσοι παραμερίζουν όλωσ διόλου κάθε τής καρδιάς παλμό, στή φωνή του Νού, κάθε αίσθημα στή σκέψη, που όλα τά φέρνει με τή πραχτική της όψη. Για δάφτο κ' έγώ άθελα έκανα νεβρικά κινήματα.

Τό καθίσμα στο όμορφο ντιβανάκι, που είταν τόσο αναπαφτικό, με στενοχωρούσε, μου φαινόταν πληχτικό, μου φαινόταν πώς έβγαζε φωτιά!

Με στενοχωρούσε κ' ή συντροφιά μου! Τί παράδοξο πράμα! Αφτή, που για τήν άγκαλιά της θάδυνα εκόσμο, γη και ούρανο, κατά τόν ποιητή, μούφερνε πλήξη, μού φερνε στενοχώρια, σαν κάθουσαν δίπλα μου!...

Λές και τό ίδιο συνέβαινε και σ' αφτήνη. Η παρουσία μου τή στενοχωρούσε! Όχι όμως τόσο, όσο στενοχωρούμουνα γώ. Έτσι τουλάχιστο μούλεγε δ έγωϊσμός μου.

Γιατί όλα άφτά;... Γιατί μάς έλειπε τό θάρρος, μάς έφεβγε ή τόλμη, μάς ξελάκαε ή δύναμη που χρειάζουσαν για να λύσει τις γλώσσες μας.

Σε κείνο τό μαρτύριο, σ' εκείνη τήν άγωνία, που μ' έσφιγγε δυνατά, θυμήθηκα τήν αλυσιδίτσα μου, που με δάφτη διασκίδαζα κάθε μου πλήξη και στενοχώρια.

Τήν έβγαλ' από τήν τσέπη μου κ' άρχισα να παίζω μ' αυτή. Δός του γύρους ή αλυσιδίτσα στα δάχτυλά μου! Δός του σιγοχτυπήματα.